

BAMTELİ

Sorunlu Güneydoğu

NAHİT ERUZ

Güneydoğu Anadolu'da bir sorun var.

Bir türlü çözülmeyen ve habire büyüyen bir sorun bu.

Cumhuriyetin ilk yıllarında da, PKK olmadığı zamanlarda da vardı.

Önemsemedik, yeri geldi küçümsedik, ayaklananlarla ayaklanmayanları aynı kefeye koyduk. Yerine göre, her ikisine de aynı cezayı uyguladık.

Çoğu da askeri yöntemle.

Sorun çözüldü mü?

Hayır.

İlk kez 1964 yılında Güneydoğu Anadolu'ya gitmiştim.

Suriye sınırına yakın yerlerde oturan halkımızın pek çoğu Arapça biliyordu. Irak sınırına yakın yerlerde oturanların pek çoğunun bildiği dil ise Kürtçe idi.

İşin garibi, Suriye'ye yakın yerlerde oturanlarla, Irak'a yakın yerlerde oturanlar arasında Türkçe bilmeyenler pek çoktu.

Kimdi bunlar?

Bizim insanımız, bizim vatandaşımız.

Türkçe'yi öğretilmediğimiz insanımıza habire bağıryorduk:

"Vatandaş Türkçe konuş!"

Ondan sonra da, oturup düşünüyorduk, dilimizi bile götüremediğimiz bölgede bir sürü sorun neden oluşuyor diye.

1964 yılından sonra birkaç kez daha gittim Güneydoğu'ya, doğuya ve daha kuzeyine. Gittiğim yerler hep sınır boylarıydı.

Raman dağlarını dolaşım, mağaralarda üç beş hayvanıyla birlikte yaşayan insanımızı görüp konuştum. Dicle'nin kuzey kıyısındaki Hasan-keyf'i gördüm.

Ve o zamanlar gördüğüm ilkel yaşamı, mağaraları, mağaralarda yaşayan insanımızı 1969 ve 1970'de dergilerde ve bir iki büyük gazetede yazdım, çoğunu öyküleştirdim.

Güneydoğu ve doğu insanının günahı neydi?

Yol götürmediğimiz, okul götürmediğimiz, hastane ve iş götürmediğimiz insanımızın günahı o bölgede oturmak mıydı? Yoksa, birkaç isyanın yaşandığı bölgede olmak mıydı?

O yıllarda, Nusaybin'e yakın bir köye gittiğimde, bir ilkokul öğretmeni benim yanımda bir kadına Arapça bir soru sordu, "bacı, cumhurbaşkanımız kim?" diye. O da, hiç duraksamadan yanıtlamıştı: "Nasır".

Suç o bacının mıydı? Hiç sanmıyorum.

Bu anlattıklarım cumhuriyetten ortalama kırk yıl sonra, gene bu günden de kırk yıl önce yaşanan olaylar.

En son 1982 yılında, o bölgenin neredeyse tamamını bir kez daha gezip gördüğüm için, acaba şimdi nasıl diye sormak istemiyorum. Ama, şimdi de başka türlü bir sorun yaşıyoruz.

Eskiden duymadığımız lafları bile duyuyoruz şimdi.

Çok lafa gerek yok, bir teki bile yeter.

DTP Milletvekili şöyle diyor:

"Kimse bizden kardeşlerimizi terörist ilan etmemizi beklemesin. Hiç bir

Kürt bunu kabul etmez” diyor.

Yani, dağdakiler için söylüyor bunu.

Lafı hiç uzatmayalım.

Bu konu lastik gibidir, çektikçe süner ve uzar gider.

Olayları, günahıyla ve sevabıyla birlikte düşünmek zorundayız. Evet, hepimiz şapkamızı önümüze koyup iyice tartışalım. Yaşadığımız sorun çok eski, günlük değil.

Bir de, kafamızı kaldırıp, dünyanın yeni oluşumuna bakalım.

Ortadoğu’da ya da bu bölge çevresinde neler olacağına, neler yapılmak istendiğine bir bakalım.

Aslında, olaylara genel olarak bakarsak, PKK bu genel içinde devede kulak.

Haa, bir de, terör bahanesiyle bu günlerde Türkiye’ye yaklaşan İran ve Suriye’nin amaçları ne?

Bu iki ülkeyi de şüpheyile ve de çok iyi izlemek zorundayız.

Önümüzdeki yıllar çok şeye gebe.

Kafamızı PKK kumuna gömüp, oralarda eşelenip durmayalım.

Hele hele sorunlu güneydoğumuzu hiç unutmayalım.

Oralar da bizim, oralarda yaşayan insanlar da bizim insanlarımız.